

Verlag van de activiteiten en het gevoerde beleid van Stichting Historische Werkgroep de Borch Baarlo over het jaar 2020.

We kijken terug op 2020.

Het jaar 2020 laat zich het best karakteriseren als het jaar van de uitbraak en de gevolgen van het Covid-19 virus. Allerlei "Corona"-maatregelen lieten zich in de hele samenleving voelen en hadden vele gevolgen voor en in de samenleving. Zo ook voor onze Historische Werkgroep.

Bijeenkomsten welke stonden gepland moesten worden afgeblazen, nieuwe zaken konden niet eens gepland worden. Maar dat betekent niet, dat er in 2020 niets is gebeurd! Daarvan is het navolgend overzicht getuige!

Het bestuur heeft in 2020 de vacante functie van voorzitter in kunnen vullen; tijdens de Jaarvergadering op 1- juli heeft de voorzitterswissel plaatsgevonden.

Tot dan toe heeft Herman van Megen, als waarnemend voorzitter met verve leidinggegeven aan bestuur en Historische Werkgroep. Daarbij optredend als een soort van multi-taskende duizendpoot, teksten schrijvend, lezingen verzorgend, sociale media vullend, de werkgroep vertegenwoordigend in diverse gremia en de diverse (interne) vergaderingen voorzittend.

We zijn erg blij, dat Geert Segers de voorzittersfunctie heeft willen invullen. Met deze echte Baarlonaar hebben we weer een goede bezetting van deze functie!

Het bestuur kwam in 2020 zesmaal bijeen op 14/1, 17/3, 3/6, 8/7, 16/9 en 18/11.

Het aantal leden bedroeg eind 2020 47 leden (in 2019 44). Het huidige aantal is 43 leden. Er waren 8 personen of bedrijven Borchtlid

Leden in 2020 aangemeld zijn Frans Zeetsen, Graat Holtman, en Hilde Schiphouwer.

In 2021 (tot juli 2021) zijn Huib en Jeanne van der Meer-Cuypers en Huub Knippenbergh lid geworden.

Er vonden twee ledenvergaderingen plaats (op 7/1 (met Nieuwjaarsborrel), 19/2 (Kennismaking beoogd voorzitter Geert Segers). De ledenvergadering welke stond gepland op 2/4 (Jaarvergadering) moest in verband met de verscherpte Coronamaatregelen van de overheid worden afgeblazen. Door de aanvankelijke versoepelingen in de zomer van 2020 leek het mogelijk om op 4/11 weer een ledenbijeenkomst te organiseren in de Kerkzaal van de Pauluskerk. Op het laatste moment moest ook deze vergadering worden afgelast.

De ledenvergaderingen werden door een vrijwel vaste ledengroep bezocht.

Het MFC de Engelbewaarder bleef ook in 2020 de vaste vergaderlocatie, zowel voor de leden- en bestuursvergaderingen, de gehouden lezingen en het wekelijks (zaterdagse) Historisch Informatiepunt (HIP). Hoewel ook hier de Corona-maatregelen veroorzaakten, dat veel bijeenkomsten geen doorgang konden vinden.

Daarnaast vonden, voor zover door Corona niet onmogelijk gemaakt, vrijwel doorlopend tentoonstellingen plaats in de, in de Engelbewaarder, opgestelde vitrines. De verzorging van de tentoonstellingen is in handen van Jan Wijnhoven en Jo Gijpmans.

Het HIP (Historisch InformatiePunt) is met uitzondering van de vakantieperiode en de sluiting van de Bibliotheek in verband met Corona, op zaterdag geopend in MFC de Engelbewaarder. Het HIP werd ook dit jaar weer bemenst door Igna Janssen, Hub. Hendriks, Jan Wijnhoven, Sjaan Vaessen, Ben

Peeters, Hans van Erp en Herman van Megen. Herman van Megen verzorgde ook dit jaar weer het bezettingsrooster. Het aantal bezoekers groeide in 2020 nauwelijks. Toch zijn we van mening, dat het HIP moet worden gehandhaafd vanwege de zichtbaarheid.

Door de Historische Werkgroep werden in 2020 in verband met Corona minder lezingen georganiseerd.

Op 10 maart werd door Herman van Megen de eerder geplande (december 2019) lezing over (de brieven van) Petran Görtz, een Baarlose militair in dienst van Napoleon, gehouden.

De geplande scandag op 25 april in de Engelbewaarder, waar geïnteresseerden hun foto's en documenten konden laten scannen moest in verband met Corona worden afgeblazen.

Publicaties

In 2020 werden vier edities van het Baarloos Verleden uitgebracht:

- In mei 2020 een speciaal nummer (44) als terugblik op de Viering Baarlo 75 jaar bevrijd.
- In de zomer 2020 nummer 45 over de verschillende Franse briefjes van de familie van Erp, welke werden verkregen of vertaald met de Historische Vereniging uit Quiévrechain (F).
- Nazomer 2020 werd nummer 45 uitgebracht met daarin het voorstellen van de nieuwe voorzitter en een aantal onderhanden activiteiten.
- Met Kerstmis 2020 werd nummer 46 uitgebracht met daarin aandacht voor de komende Sprokkeling 51 over de Familie van Erp tot Holt en Baerle.

In 2020 werd in samenwerking met Piet Schinck door de HWG zijn studie uitgebracht: *'De ontwikkeling van het cijnsstelsel in de late middeleeuwen. Het besitt, het gebruyck en de bouwingh van cijnzen, de inbedding van de kleine feodaliteit in de buurtschap en het kerspel Baerle (Baarlo) 1279-1578 en cijnzen in het Overkwartier van Gelder'*. Het boek met een omvang van ruim 600 pagina's werd niet als Sprokkeling maar als een extra uitgave uitgebracht.

In 2020 werd hard gewerkt aan de totstandkoming van de 51ste Sprokkeling met als titel: "Baarlo en de familie Van Erp tot Holt en Baerle 1787-1962", geschreven door onze secretaris Ton van Daelen. De uitgifte van het boek is voorzien in het begin van 2021.

Projecten

Vrijwilligers van HWG de Borch zijn betrokken bij het toezicht in het Streekmuseum in Panningen. Ook hier was sprake van sluiting in verband met Corona-maatregelen.

In het Borchthome wordt op twee dagdelen per week door gemiddeld vijf vrijwilligers gewerkt aan het verder categoriseren, digitaliseren en ontsluiten van het documentatiecentrum en het archief. In het archief bevinden zich documenten, boeken, foto's, bidprentjes, geluids- en videobestanden, posters en kaarten.

Aanvang 2020 is door Ton Grubben een uitvoerig verslag over de werkzaamheden uitgebracht aan het bestuur.

Op verzoek van Ine Lodewijk (vrijwilliger van PeelenMaasnet) werden een aantal (onbekende) foto's gezamenlijk bekeken en voor zover herkend werden de gegevens naar haar teruggekoppeld.

Eén vrijwilliger, Graat Holtman, heeft de OAT (Oorspronkelijk Aanwijzende Tafels) behorend bij de Minuutplannen (1820-1843) van het Dorp Baarlo en Soeterbeek geheel getranscribeerd in een Excelbestand.

Hilde Schiphouwer is druk bezig met het transcriberen van de schriften van Toon Caris, alsmede het controleren en verifiëren van de persoonsgegevens daarin. De getranscribeerde bestanden worden door Sjaan Vaessen en Jan Wijnhoven nagekeken op het publicabel zijn van de gegevens (AVG).

Fien van de Biggelaar is begonnen met het inventariseren van het zeer uitgebreid archief van Sportpark de Berckt.

Piet Hendriks en Theo Stemkens zijn (als Corona het toelaat) elke week aanwezig op het Borchthome om foto's te scannen en te nummeren.

Ton Grubben is bezig om alle videobestanden te inventariseren, beschrijven en categoriseren.

We hebben intensief contact gehad met Brian Heffernan: Brian is historicus. Hij mailt:

Ik ben historicus en schrijf een boek over de geschiedenis van de ongeschoeide karmelietessen in Nederland. Daarin komt natuurlijk ook de aanwezigheid van deze zusters van 1901-1922 op Kasteel de Berckt aan de orde.

Ik wil in het boek ook graag aandacht besteden aan lokale herinneringen aan de zusters.

Vandaar mijn vraag of er in Baarlo, op het kasteel of elders in het dorp nog objecten of plaatsen aanwezig zijn die verwijzen naar de karmelietessen?

Mede dank zij zijn contacten, weten we nu wie er als Karmelietes op de Berckt in Baarlo hebben gewoond, waar en wanneer zij werden geboren en wie er rector waren.

Door dit contact weten we nu ook aan wie Marie d'Erp de l'Escaille de Lier haar laatste briefje (1906) schreef, voordat zij uit Baarlo naar Hamont-Lo (B) vertrok.

Er was contact met Juan Lajo uit Spanje. Juan studeert aan de Asturische Taal Academie van de Oviuedo Universiteiten en houdt zich bezig met dialectvariatie. Hij is geïnteresseerd in ons Baolders woordenboek en andere uitgaven over het Baolders dialect. We hebben hem het een en ander toegezonden.

De HWG heeft meegewerkt aan voorbereiding en realisatie van de televisieopnamen door L1 rond de gebroeders Rosenberg. De reportage werd uitgezonden in mei 2020.

In juli 2020 werd de voorzitter van de Historisch Vereniging uit Quiéchevrain en zijn partner ontvangen. Met hen werden gegevens uitgewisseld en een bezoek gebracht aan het Borchthome, de Pauluskerk en het oud kerkhof, Huis Scheres en Kasteel d'Erp.

In juli 2020 werd door een delegatie van de HWG een bezoek gebracht aan het "Kamp Amersfoort". In ons archief was een schrift aangetroffen met daarin een verweer over zijn rol in het Kamp van Frans van de Laar, destijds Kampoudste. Omdat het bestuur van mening is, dat dit schrift beter past in de archieven van het Kamp, is het aan hen overgedragen.

In augustus werd een bezoek gebracht aan Pater Wouters s.s.s., in Nijmegen. Pater Wouters is archivaris van de Spiritijnen, die lange tijd op de Berckt hebben gewoond. Tijdens het bezoek konden we een groot aantal (onbekende) foto's van de Berckt uit de jaren 1920 – 1940 in scannen. Ook een oorlogsdagboek met de wederwaardigheden in en rondom het klooster de Berckt werd ingescand.

Van Mat Hendriks uit Buggenum, kregen we het aanbod om een aantal documenten en een fotoboek te komen ophalen, die allen verband hielden met Baron Max de Weichs de Wenne, die van 1930-1952 op Scheres woonde. Een bijzonder waardevolle toevoeging aan de documenten, die we rondom deze Baron Max al in bezit hadden.

Aan het eind van het jaar hebben we een actie op touw gezet, waarbinnen geïnteresseerden oudere Sprokkelingen konden aanschaffen tegen gereduceerde prijzen. Daar is door een behoorlijk aantal personen gebruik van gemaakt om hun Sprokkelingen-serie te completeren.

We hebben vragen ontvangen over verschillende woningen en boerderijen, onder meer over:

Braamhorst 2, De Helling 44.

Ook is er navraag gedaan over verschillende families:

Van Betteray, Van Wintershoven

Via de Historische Kring Leunen, ontvingen we een groot aantal inventarisboeken van ons oud-lid Jan Bouten uit Geleen. Het gaat om een groot aantal schepenbank documenten en Doop- Trouw- en Begravenisregisters. Uit de grote hoeveelheid boeken konden we ook een aantal heemkundeverenigingen in omliggende dorpen met voor hen relevante boeken blij maken.

[De HWG is verder betrokken geweest bij de navolgende adviestrajecten:](#)

Het project herinrichting Kwistbeek en Kasteelpark

Het voortraject voor de realisatie van Sprokkeling 2021 (52), Het 50-jarig jubileum van Sjiwa en Wisja.

Deelgenomen werd aan de vergaderingen van het Breed Erfgoed-overleg van de Gemeente Peel en Maas.

[Op sociale media was HWG ook actief:](#)

In 2019 werd de grens van 1000 volgers op onze Facebook-pagina overschreden. De Facebookpagina wordt inmiddels gevolgd door ruim 1151 personen.

Ton van Daelen, secretaris,

29-6-2020.